

Міністерство освіти та науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення науково-педагогічної практики для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Харків – 2021

Міністерство освіти та науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення науково-педагогічної практики для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Харків – 2021

Рецензенти:

Налівайко О.О. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Харківського національного університету імені В.Н. аразіна.

Золотухіна С.Т. - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди протокол Протокол № 8 від 15 грудня 2021 р.

Білик В.М., Друганова О.М., Кабанська Г.А. Методичні рекомендації до проведення науково-педагогічної практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. – 33 с.

Методичні рекомендації призначено для супроводу проходження здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти. У матеріалах наведено програму, розкрито зміст та основні завдання проходження магістрами науково-педагогічної практики у вищій школі, висвітлено вимоги до оформлення документації практики, представлено зразки звітних документів та виконання запланованих завдань. Призначено для викладачів та магістрантів закладів вищої освіти.

© ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021

© Білик В.М., Друганова О.М.,
Кабанська Г.А. 2021

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1. Організація науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти.....	6
1.1. Програма навчальної дисципліни «Науково-педагогічна практика».....	6
1.2. Особливості проходження здобувачами вищої освіти науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти	10
1.3. Практичні завдання для здобувачів вищої освіти, які проходять науково-педагогічну практику в закладах вищої освіти.....	11
1.4. Форми організації навчально-методичної діяльності в закладах вищої освіти.....	11
1.5. Сучасні форми організації науково-дослідної діяльності в закладах вищої освіти.....	13
1.6. Сучасні форми організації виховної роботи в закладах вищої освіти.....	15
1.7. Указівки щодо складання програми вивчення академічної групи та її психолого-педагогічної характеристики	17
Список рекомендованої літератури	19
Розділ 2. Оформлення та захист здобувачами результатів науково-педагогічної практики.....	21
2.1. Критерії оцінювання та оцінка науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти	21
2.2. Вимоги до оформлення звітної документації за результатами проходження науково-педагогічної практики	23
Додатки.....	24
Додаток 1. Структура індивідуального плану роботи практиканта.....	24
Додаток 2. Схема аналізу лекції.....	25
Додаток 3. Схема аналізу семінарського заняття.....	27
Додаток 4. Схема психолого-педагогічної характеристики академічної групи.....	29
Додаток 5. Схема звіту з педагогічної практики.....	30
Додаток 6. Зразок оформлення титульного аркушу звітної документації.....	32

ВСТУП

В умовах інтеграції України в європейський та світовий освітній простір значно підвищуються вимоги до підготовки фахівців вищої ланки, на що й спрямована діяльність магістратури, метою якої є підготовка викладачів-дослідників для вищих навчальних закладів.

Висока якість підготовки сучасного фахівця забезпечується поєднанням фундаментальних та спеціальних знань з практичною підготовкою, яка є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня і має на меті набуття здобувачем вищої освіти професійних компетенцій.

Метою проходження науково-педагогічної практики є: оволодіння здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти компетенціями, необхідними для розв'язання складних професійних задач забезпечення якості навчання і викладання, педагогічного супроводу учасників освітнього процесу, проведення науково-педагогічних досліджень і впровадження їх результатів в інноваційну практику, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні питання організації, проведення й підбиття підсумків науково-педагогічної практики студентів у закладах вищої освіти регламентуються «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 8 квітня 1993 р. № 93 та «Положенням про проведення практик здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти в ХНПУ імені Г.С.Сковороди» [http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pro_provedenya_praktyk.pdf].

Науково-педагогічна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ґрунтується на засадах інтеграції теоретичних і практичних знань, умінь, навичок, досвіду творчої діяльності, отриманих у процесі здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, навчання упродовж першого семестру за ОП «Освітологія», особистісному та професійному досвіді. Навчальними дисциплінами, що становлять підґрунтя для проходження науково-педагогічної практики, є: «Філософія освіти», «Психологія розвитку особистості», «Продуктивна педагогіка та методика викладання педагогічних дисциплін», «Адміністративний менеджмент», «Освітні вимірювання та педагогічний моніторинг», «Ліцензування та акредитація освітньої діяльності», «Цифрова дидактика».

Програмою магістерської підготовки передбачено проходження науково-дослідної та науково-педагогічної практики. Використання потенціалу науково-педагогічної та науково-дослідної практик є одним із найефективніших засобів успішної підготовки магістрантів до практичної діяльності педагога й забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутнього фахівця із практичною діяльністю у визначеній професійній сфері.

Методичні рекомендації розроблено відповідно до програми «Науково-педагогічна практика» освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти «магістр», галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.1. Програма навчальної дисципліни «Науково-педагогічна практика»

Предмет науково-педагогічної практики – організація освітнього процесу, система виховної роботи в закладах вищої освіти, забезпечення професійної підготовки педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Мета - оволодіння здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти компетенціями, необхідними для розв’язання складних професійних задач забезпечення якості навчання і викладання, педагогічного супроводу учасників освітнього процесу, проведення науково-педагогічних досліджень і впровадження їх результатів в інноваційну практику, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Основними завданнями науково-педагогічної практики є такі:

- поглиблення, розширення, вдосконалення набутих компетентностей в процесі аудиторних занять та самостійної роботи;
- формування здатності самостійно розробляти та творчо реалізовувати в освітньому процесі інноваційні педагогічні технології, активні та інтерактивні форми й методи навчання;
- удосконалення умінь і навичок ефективної комунікативної психолого-педагогічної, науково-дослідницької взаємодії з учасниками освітнього процесу відповідно до їхніх індивідуальних можливостей, рівня підготовки, наукових інтересів та умов змішаного навчання;
- поглиблення умінь науково-дослідницької діяльності на основі академічної доброчесності та корпоративної етики;
- розроблення індивідуальної траєкторії самоосвітньої діяльності.

У результаті проходження науково-педагогічної практики відповідно до освітньої програми у здобувачів повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя, проектувати особистісний і професійний розвиток.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації з урахуванням соціального, гендерного та вікового розмаїття учасників освітнього процесу.

ЗК7. Здатність гармонізувати групову взаємодію учасників освітнього процесу, виявляти лідерство, використовувати сучасні технології управління.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо, виявляти повагу різноманітності та мультикультурності.

ЗК10. Здатність проводити педагогічне дослідження, добирати відповідні методи, сучасні методики та інструменти обробки й інтерпретації даних.

СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освіти й педагогіки, критично оцінювати ефективність різних технологічних рішень організації освітнього процесу.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти, створювати індивідуалізоване навчальне і/або підтримуюче середовище.

СК7. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань, здійснювати управління педагогічним процесом на засадах соціального партнерства, стратегічного планування, розробляти і реалізовувати процесуальні карти забезпечення якості освіти.

СК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.

Зміст науково-педагогічної практики за модулями

Модуль 1. Організація науково-педагогічної практики здобувача вищої освіти

Консультативна лекція-конференція з науково-педагогічної практики з метою ознайомлення з програмою практики, отримання завдань, рекомендацій, інформації про форми звітності тощо.

Обговорення основних етапів проходження науково-педагогічної практики із закріпленням за здобувачем науковим керівником, укладання та затвердження індивідуального плану практики.

Аналіз нормативних документів про організацію освітнього процесу в закладах вищої освіти: Закони України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.), «Політика у сфері якості Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди», «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди», «Про освітню програму у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди».

Модуль 2. Науково-педагогічна діяльність здобувача вищої освіти

Змістовий модуль 1. Навчально-методична діяльність

Аналіз ОПП підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014, навчальної та робочої програми дисциплін педагогічного циклу за предметною спеціалізацією. Вивчення досвіду педагогічної роботи викладачів кафедри освітології та інноваційної педагогіки. Ознайомлення з вимогами до укладання навчально-методичної літератури до дисциплін, що розміщені на сайті Редакційно-видавничого відділу ХНПУ імені Г.Сковороди в розділі «Нормативна документація» [<http://hnpu.edu.ua/uk/division/normatyvna-dokumentaciya-redakciyno-vydavnychyu-viddilul>].

Опрацювання матеріалу для підготовки та проведення навчальних занять. Відвідування навчальних занять, що проводить керівник практики (лекцій – не менше 2; семінарських/практичних занять – не менше 2).

Ознайомлення з платформою MOODLE, із рекомендаціями щодо роботи з платформою. Розроблення дидактичного супроводу навчальних дисциплін із використанням інноваційних цифрових педагогічних технологій, що використовуються у вищій школі.

Самостійне проведення фрагментів лекцій із одного з освітніх компонентів дисциплін педагогічного циклу за предметною спеціалізацією.

Проведення залікової лекцій (бінарної, разом з науковим керівником). Розроблення презентації та тестових завдань до змісту лекції. Обговорення залікової лекції (протокол обговорення).

Взаємовідвідування лекцій, що проводять одногрупники.

Проведення фрагментів семінарських занять із одного з освітніх компонентів дисциплін педагогічного циклу за предметною спеціалізацією.

Проведення залікового семінарського (бінарного, разом з науковим керівником) заняття відповідно до навчального плану дисципліни педагогічного циклу, що читає науковий керівник або інші співробітники кафедри. Розроблення сценарію проведення круглого столу, рольової гри, кейсу або інших інноваційних форм і методів з теми семінарського заняття.

Обговорення залікового заняття та складання відповідного протоколу.

Взаємовідвідування практичних занять, що проводять одногрупники.

Організація виховної роботи в академічній групі. Вивчення системи роботи куратора. Ознайомлення з планом роботи куратора. Ознайомлення з діловою документацією куратора групи, правилами ведення табелів виконання навантаження з виховної роботи. Вивчення положення про куратора академічної групи. Ссылка

Відвідання виховних заходів, які проводить куратор. Аналіз та обговорення відвіданих виховних заходів.

Знайомство з академічною групою. Визначення педагогічної спрямованості студентів. Складання характеристики колективу академічної групи (визначення стадії його розвитку та основних напрямів формування, наявності активу, референтних груп, лідерів (формальних та неформальних), особливостей їх впливу на групу, розкриття внутрішньо групових норм відносин і поведінки, основних мотивів і цілей спільної діяльності; висвітлення працездатності, стійкості групи, наявності критики у колективі, готовності до співпереживання, підтримки).

Засоби діагностики успішності навчання: співбесіда, спостереження, перевірка робочої документації.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: звітня конференція, залік.

Змістовий модуль 2 Науково-дослідна діяльність

Вивчення досвіду науково-педагогічної діяльності провідних викладачів кафедри освітології та інноваційної педагогіки, чинних наукових шкіл та науково-дослідних лабораторій, що функціонують при кафедрі. Участь у засіданнях наукових лабораторій, шкіл, гуртка «Педагогіка і мистецтво». Аналіз плану роботи студентського наукового гуртка.

Консультавання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з підготовки рефератів, тез, курсових проектів; виступів із науковими повідомленнями на лекціях, семінарських заняттях, на засіданнях наукового гуртка, студентських конференціях тощо.

Розробка завдань до олімпіади із дисциплін педагогічного циклу (10 завдань різного рівня складності).

Вибір теми й підготовка власного плану-конспекту одного із засідань наукового студентського гуртка з дисциплін педагогічного циклу.

Виконання завдань відповідно до теми своєї кваліфікаційної роботи:

- опрацювання матеріалів, що зберігаються в фондах бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, у репозиторії, на кафедрі та в культурних центрах;
- укладання бібліографії до теми кваліфікаційної роботи;
- опробування методів проведення науково-педагогічних досліджень.

Виклад результатів, здобутих у процесі проходження практики, у вигляді публікації.

Модуль 3. Підведення підсумків науково-педагогічної практики

Підготовка та презентація результатів науково-педагогічної практики на підсумковій навчально-методичній конференції.

Підготовка та подання звітної документації науково-педагогічної практики.

1.2. Особливості проходження здобувачами вищої освіти науково-педагогічної практики

Педагогічна (асистентська) практика студентів-магістрантів у вищій школі є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців на освітньо-професійному рівні і завершальним етапом практичної підготовки майбутніх викладачів до педагогічної діяльності. Така практика є різновидом спеціальної виробничої практики, спрямованої на формування у магістрантів педагогічної компетентності, закріплення педагогічних знань, здобутих під час отримання кваліфікації бакалавра, та вмінь застосовувати їх в освітньому процесі закладу вищої освіти в процесі виконання функцій викладача, набування магістрантами досвіду самостійного здійснення викладацької та виховної діяльності у вищій школі, вихованню в майбутніх педагогів потреби в постійному професійному самовдосконаленню.

Програма педагогічної практики магістрів розроблена на підставі вимог відповідних нормативних документів та «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у ХНПУ імені Г.С. Сковороди» 04-05/6421 від 30 серпня 2021 р., [http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polozhenya_%20Vnytrishnogo%20zabespech.pdf], «Положення про проведення практик здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти в ХНПУ імені Г.С.Сковороди» 04-05/109.21 від 14 грудня 2021 р. [http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pro_provedenya_praktyk.pdf].

Зазначена практика проводиться на першому році у другому семестрі навчання в магістратурі після того, як вони опанували переважну більшість спеціальних та педагогічних дисциплін, та передбачає безпосереднє поєднання й реалізацію засвоєних на заняттях та в процесі самостійної навчальної діяльності теоретичних знань з практичною діяльністю здобувачів в якості педагогів-дослідників. Це дозволяє закріпити й поглибити знання студентами теорії та водночас набути вміння і навички, необхідні для майбутньої самостійної викладацької роботи, зокрема: оволодіти сучасними методами й формами здійснення навчання та виховання здобувачів вищої освіти, уміннями приймати самостійні рішення у складних проблемних ситуаціях педагогічної взаємодії, розвинути інтерес до професії викладача вишу, сформувані прагнення постійно вивчати та творчо застосовувати інноваційний досвід викладацької діяльності.

1.3. Практичні завдання з педагогіки для здобувачів вищої освіти, які проходять науково-педагогічну практику в закладах вищої освіти

Магістрантам пропонуються для виконання такі завдання:

- Ознайомитись з нормативними документами, які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, роботу кафедри та науково-педагогічних працівників, з навчальними планами (за фахом), навчальними та робочими програмами з дисциплін кафедри (аналіз їх змісту), розподілом навчального навантаження, форм і методів роботи викладача.
- Відвідати аудиторні заняття керівника практики та інших викладачів кафедри (лекцій – не менше 2; семінарських/практичних занять – не менше 2).
- Скласти індивідуальний план проходження практики.
- Підготувати конспект лекції та розроблені тестові завдання до неї з протоколом обговорення.
- Скласти методичну розробку семінарського заняття з протоколом обговорення.
- Підготувати картки аналізу науково-педагогічної діяльності (за зразком).
- Вибрати тему та розробити план-конспект засідання наукового студентського гуртка, завдань до олімпіади з педагогіки.
- Оформити звіт про проходження практики
- Підготувати результати науково-дослідницької роботи (публікація у вигляді статті, тез тощо).
- Підготувати методичну розробку виховного заходу для студентів академічної групи.
- Здійснити психолого-педагогічний аналіз студентського колективу академічної групи та підготувати її характеристику.

1.4. Форми організації навчально-методичної діяльності в закладах вищої освіти

Аналіз ОПП підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014, навчальної та робочої програми дисциплін педагогічного циклу за предметною спеціалізацією. Вивчення

досвіду педагогічної роботи викладачів кафедри освітології та інноваційної педагогіки. Ознайомлення з вимогами до укладання навчально-методичної літератури до дисциплін, що розміщені на сайті Редакційно-видавничого відділу ХНПУ імені Г.Сковороди в розділі «Нормативна документація» [<http://hnpu.edu.ua/uk/division/normatyvna-dokumentaciya-redakciyno-vydavnychyu-viddil>].

Опрацювання матеріалу для підготовки та проведення навчальних занять. Відвідування навчальних занять, що проводить керівник практики (лекцій – не менше 2; семінарських/практичних занять – не менше 2).

Ознайомлення з платформою MOODLE. Розроблення дидактичного супроводу навчальних дисциплін із використанням інноваційних цифрових педагогічних технологій, що використовуються у вищій школі.

Самостійне проведення фрагментів лекцій із одного з освітніх компонентів дисциплін педагогічного циклу за предметною спеціалізацією.

Проведення залікової лекцій (бінарної, разом з науковим керівником). Розроблення презентації та тестових завдань до змісту лекції. Обговорення залікової лекції (протокол обговорення).

Взаємовідвідування лекцій, що проводять одногрупники.

Проведення фрагментів семінарських занять із одного з освітніх компонентів дисциплін педагогічного циклу за предметною спеціалізацією.

Проведення залікового семінарського (бінарного, разом з науковим керівником) заняття відповідно до навчального плану дисципліни педагогічного циклу, що читає науковий керівник або інші співробітники кафедри.

Розроблення сценарію проведення круглого столу, рольової гри, кейсу або інших інноваційних форм і методів з теми семінарського заняття.

Слід звернути увагу на те, що в ході підготовки начального заняття перед викладачем стоїть питання не лише про вибір найбільш ефективної форми навчання для вивчення конкретної теми, але й можливість поєднання методів навчання, що безперечно, сприятиме більш глибокому розумінню теми. Наприклад, «лекція-вдвох» (бінарна) дозволяє розподіляти навчальний матеріал проблемного змісту в діалоговому спілкуванні двох викладачів. Професійні дискусії розвертаються між різними фахівцями, наприклад теоретиком і практиком, прибічником та супротивником певної концепції. Такий вид лекції спонукає студентів активно залучатися у процес мислення, порівнювати різні точки зору та свій вибір.

Серед найбільш популярних форм лекційних та семінарських занять можна виділити:

- інтерактивна лекція із застосуванням відео та аудіоматеріалів;

- круглий стіл (дискусія, дебати);
- мозковий штурм (брейнсторм, мозкова атака);
- case-study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз);
- майстер-класи;
- робота в малих групах;
- повчальні ігри (рольові, імітаційні, ділові та ін.).

Обговорення залікового заняття та складання відповідного протоколу.
Взаємовідвідування практичних занять, що проводять одногрупники.

1.5. Сучасні форми організації науково-дослідної діяльності в закладах вищої освіти

Незважаючи на певну специфіку, навчально-методична та науково-дослідна діяльність магістрантів тісно пов'язані між собою організаційно і методично. Вони спрямовані на підтримку самостійної практичної роботи магістранта щодо успішного виконання кваліфікаційної роботи – магістерського дослідження. Загальна мета полягає у засвоєнні магістрантами основних видів науково-дослідницької діяльності педагога, розвитку фахових якостей безпосередньо в умовах професійного середовища. Вона включає:

Вивчення досвіду науково-педагогічної діяльності провідних викладачів кафедри освітології та інноваційної педагогіки, чинних наукових шкіл та науково-дослідних лабораторій, що функціонують при кафедрі. Участь у засіданнях наукових лабораторій, шкіл, гуртка «Педагогіка і мистецтво». Аналіз плану роботи студентського наукового гуртку.

Консультування здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з підготовки рефератів, тез, курсових проектів; виступів із науковими повідомленнями на лекціях, семінарських заняттях, на засіданнях наукового гуртка, студентських конференціях тощо.

Розробка завдань до олімпіади із дисциплін педагогічного циклу (10 завдань різного рівня складності).

Вибір теми й підготовка власного плану-конспекту одного із засідань наукового студентського гуртка з дисциплін педагогічного циклу.

Виконання завдань відповідно до теми своєї кваліфікаційної роботи:

- опрацювання матеріалів, що зберігаються в фондах бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені

Г.С. Сковороди, у репозиторії, на кафедрі та в культурних центрах;

- укладання бібліографії до теми кваліфікаційної роботи;
- опробування методів проведення науково-педагогічних досліджень.

Виклад результатів, здобутих у процесі проходження практики, у вигляді публікації.

Вимоги до структури, змісту та оформлення наукових публікацій за результатами досліджень магістра

Для сучасного викладача-дослідника, як відомо, важливим є оволодіння технікою написання статей, підготовкою доповідей на конференції, як з точки зору задоволення вимог щодо рівня публікацій, так й з позиції сприйняття їх слухачами. Тому слід дотримуватися певної логіки побудови статті чи доповіді, вимог до форми, стилю й мови публікацій.

Методичні поради до підготовки наукової статті

Висвітливо методику підготовки статті за результатами часткового дослідження.

По-перше, треба писати просто і зрозуміло, уникати як передчасних публікацій, так і зволікання з викладом матеріалів.

По-друге, треба розробити план. Для статті обсягом сім-вісім машинописних сторінок план, може бути таким:

- вступ – постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із основними практичними завданнями (5 – 10 рядків);
- останні дослідження і публікації, на які спирається автор, нерозв'язані питання загальної проблеми, якій присвячується дана стаття (близько 1/3 сторінки);
- формулювання цілей статті або постановка завдання. Це особливо важлива частина, бо з неї читачі визначають корисність для себе даної статті. Мета статті виходить з постановки загальної проблеми і огляду раніше проведених досліджень (обсяг 5 – 10 рядків);
- основний матеріал дослідження (5 – 6 сторінок машинописного тексту). Незначний обсяг вимагає виділення головного у матеріалах дослідження. Якщо на обсяг статті немає суворих обмежень, доцільно описати дослідження повніше.

На закінчення слід зробити висновки з даного дослідження і визначити коротко перспективи подальших розвідок у обраному напрямі (Н.Вернигора, 2015).

Методика підготовки доповіді на науковій конференції

План доповіді подається аналогічно плану статті. Проте специфіка усного мовлення має суттєві зміни у формі та змісті. При написанні доповіді треба врахувати, що значна частина матеріалу буде викладена на слайдах презентації або інших допоміжних засобах. На слайдах або таблицях, плакатах зазвичай подають: алгоритми, структуру системи, схеми експерименту, графіки тощо. Тому в доповіді доцільні коментарі до ілюстративного матеріалу (краще уникати повторення!). Обсяг доповіді зазвичай є меншим від обсягу статті. Крім того, доповідач повинен реагувати на виступи попередніх ораторів за темою його доповіді. Полемічний характер доповіді сприяє інтересу слухачів і підвищує їхню активність (Н.Вернигора, 2015).

1.6. Сучасні форми організації виховної роботи в закладах вищої освіти.

Проведення виховної роботи зі студентами належить до основних напрямів діяльності представників професорсько-викладацького складу кафедри.

Розкриємо суть окремих форм виховання студентів докладніше.

Важливу роль у процесі виховання майбутніх фахівців виконують куратори студентських академічних груп. Зокрема, у сучасній вищій школі використовують різні форми виховної роботи: кураторська година, лекція, бесіда, прес-діалог, вікторина, екскурсія, квест, тренінг тощо.

Кураторська година – важлива форма виховання, що забезпечує формування наукового світогляду й моральної поведінки студентів. Тематику таких виховних заходів розробляє куратор з урахуванням побажань студентів групи. Такі години можуть проводитися у формі бесіди про етичні проблеми, лекції, диспуту, усного журналу тощо. Останню кураторську годину місяця рекомендується присвячувати підбиттю підсумків різних видів діяльності студентів групи (їхньої навчальної успішності, відвідуванню, дотриманню правил проживання у гуртожитку тощо).

Важливе місце у виховній роботі зі здобувачами займають диспути, дискусії, дебати та інші інтерактивні форми виховання.

Диспут – це попередньо запланована суперечка на певну суспільно важливу тему, **дискусія** – суперечка, обговорення будь-якого питання. Диспут передбачає відверте обговорення, зіткнення прямо протилежних точок зору, тому дозволяє розвивати активність і самостійність суджень

студентів, ініціативу, привчає їх вдивлятися в життя, аналізувати його актуальні проблеми. Диспут дає можливість переконатися в правильності або помилковості своїх поглядів, зіставляти їх із думками та вчинками інших людей. Ця форма організації виховної роботи сприяє розвитку мовлення, логічного та критичного мислення студентів, культури спілкування їх.

Підготовка до диспуту починається з обрання за допомогою студентів його теми. Вона повинна бути актуальною проблемою, має стимулювати до обміну думками. Уже формулювання теми повинне викликати різні думки і судження, включати питання, що потребує обговорення.

У загальній проблемі диспуту виокремлюються 4-5 питань для обговорення, вони конкретизують тему. Їх формулювання має бути чітким і викликати зацікавлення учасників виховного заходу. Питання ставляться в логічній послідовності у такий спосіб, щоб відповіді на них привели до загального висновку і розв'язання поставленої під час диспуту проблеми. Перші питання мають актуалізувати життєвий досвід студентів та їх знання, наступні – спрямовують увагу на суттєві протиріччя, спонукають до усвідомлення суті проблеми.

Студентам заздалегідь доводиться до відома тема, питання, рекомендована література, Інтернет-джерела. Вони ознайомлюються з рекомендованою літературою, визначаються з власною позицією. Студенти повинні підготувати відповіді на питання та аргументувати свою точку зору. Бажано, щоб вони оформили приміщення, де проходитиме диспут.

Значною мірою успіх проведення диспуту залежить від вибору модератора. Він має бути добре обізнаним у порушеній проблемі, бути здатним тримати аудиторію, користуватись повагою в колективі, мати почуття такту та гумору. Попередньо модератор готує коротке вступне слово, яким відкриває диспут, на початку диспуту встановлює регламент, котрий попередить пустослів'я. Велике значення має його заключне слово з висновками і подякою учасникам (С. Золотухіна, 2019).

Дебати – суперечка (обмін думками) з приводу певних теоретичних положень, подій тощо, які виникають при обговоренні доповідей, виступів на зібраннях, засіданнях, конференціях тощо.

За висновками фахівців, найдемократичнішими, найтолерантнішими, найаргументованішими видами суперечки є дискусія, диспут, дебати. Досить дискомфортним видом є полеміка, під час якої нерідко використовують некоректні прийоми, через що її вважають проявом антикультури спілкування (І. Сайтарли, 2007).

Захист проектів – форма виховної роботи, в ході якої відбувається підготовка і захист підготовлених студентами творчих проектів. Заздалегідь

визначаються проблеми, які є актуальними і цікавими для студентів. Студенти, об'єднавшись у робочі групи, виробляють ефективне рішення означеної проблеми. Підготовка проекту проходить за такими етапами: підготовчий - обирається тема проекту, складається план дій, виконавчий – збір та обробка інформації, підготовка портфолію, заключний – презентація проекту журі.

Презентація – демонстрація творчих наробок колективу. Студентам пропонується обрати проблему, тему презентації, форму її проведення. Студенти працюють над створенням презентації, розподіляють обсяг роботи, терміни виконання, проводять репетиції. Захід закінчується показом підготовлених презентацій, оцінює презентації обране журі, відмічається робота кожного члена групи (І. Єгорова, 2018).

1.7. Указівки щодо складання програми вивчення академічної групи та її психолого-педагогічної характеристики

Академічна група здобувачів вищої освіти створюється деканатом і наказом ректора.

У процесі свого розвитку вона проходить, як правило, такі стадії:

- *перша стадія* – асоціація, що являє собою первинне об'єднання студентів за загальними ознаками, коли група існує номінально за списком деканату, основними організаторами її життєдіяльності є староста і куратор;
- *друга стадія* – кооперація, коли в групі домінують ділові стосунки, але й активно формуються міжособистісні взаємини, виявляються неофіційні організатори, авторитетні активісти;
- *третья стадія* – колектив, основними ознаками якого є такі: кожний студент групи безумовно приймає на себе цілі та завдання спільної навчально-професійної діяльності; група характеризується високим рівнем організованості та згуртованості; багато членів групи мають статус неформального лідера або тих, кому віддають перевагу при вирішенні питань життя колективу; призначені офіційні керівники групи дотримуються демократичного стилю керівництва; для всіх членів групи вона є референтною; у групі існують свої негласні норми поведінки, які всі її члени дотримуються. Важливу роль у формуванні групи як колективу відіграє її куратор (Л. Подоляк, В. Юрченко, 2006).

Основними методами вивчення студентської групи та особливостей взаємовідносин між її членами є такі: спостереження, анкетування, тестування, метод соціометрії, метод групового оцінювання особистості.

Зокрема, *метод соціометрії* застосовується під час дослідження емоційно-психологічних взаємовідносин в групі. Використання соціометрії дозволяє проводити вимір авторитету формального й неформального лідерів для перегрупування людей в командах так, щоб знизити напруженість у між членами групи, а також для покращення відносин між ними. Зазначений метод діагностики дозволяє виявити куратору реальне місце кожного студента в групі за його діловими якостями та міжособистісними стосунками.

Метод групового оцінювання особистості ґрунтується на феномені групових уявлень групи про кожного її члена як результат взаємопізнання молодих людей у процесі спільної діяльності та спілкування, даючи можливість визначити характеристики кожного студента через взаємооцінювання. За допомогою вказаного методу оцінюють відповідні якості особистості за допомогою застосування таких прийомів: прямого оцінювання, ранжирування якостей, попарного порівняння та інших (Л.Орбан-Лембрик, 2004).

Основними вимогами до написання психолого-педагогічної характеристики групи є такі :

1. Характеристика студентської групи складається на основі комплексного поєднання різних методів її вивчення.
2. Під час вивчення групи важливо з'ясувати соціометричний статус кожного студента, виявити неформальних лідерів.
3. Значну увагу слід приділити вивченню взаємовідносин між членами групи, особливостей їхнього спілкування, визначенню рівня студентського самоврядування.
4. У процесі вивчення групи необхідно з'ясувати, які загальні правила поведінки діють в її межах та прийняті усіма членами, які норми виконують регулятивні функції, які загальні групові цінності домінують.

Схему психолого-педагогічної характеристики академічної студентської групи наведено в Додатку 4 .

Список рекомендованих джерел

Базові

1. Зеленська Л.Д. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів освітнього ступеня «Доктор філософії». Х. : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 43 с.
2. Калашнікова Л. М. Науково-викладацька практика : метод. рек. [до наук.-виклад. практики для здобувачів освіт.-наук. ступеня «Доктор філософії»] / Л. М. Калашнікова, К. Є. Каліна ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2019. – 25 с.
3. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.
4. Zhernovnykova O. A., Kalashnikova L. M., Zolotukhina S. T., Grineva V. M., Prokopenko A. I., Shcheblykina T.A. Higher School Pedagogy in Tables and Schemes: a Manual/ edit. L. D. Zelens'ka. Kharkiv, 2019. 263 p.

Допоміжні

1. Вернигора Н. М. Написання сучасної наукової статті. Методичні рекомендації / Н. М. Вернигора. – Київ : Білий Тигр, 2015. – 28 с.
2. Вихрущ В.О., Гуменюк С.В., Вихрущ-Олексюк О.А. Психодидактика вищої школи: інноваційні методи навчання: навч. посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 280 с.
3. Друганова О.М., Мартиненко І.І. Кейс-технологія як ефективний спосіб підготовки сучасного викладача вищої школи *Теорія та методика навчання та виховання*, 2019, вип. 46. – С. 48 – 58- Index Copernicus
4. Друганова О.М. Роль і місце історико-педагогічних знань у системі професійно-педагогічної підготовки сучасного викладача вищої школи *Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наукових праць*. 2019. Вип. 44. С. С. 73 – 85.
5. Єгорова І. В. Інноваційні технології в роботі куратора академічної групи : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2018. 74 с.
6. Енциклопедія освіти / АПН України; [голов. Ред.. В.Г. Кремень]. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040.
7. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навчальний посібник. 2-е вид., переробл. і доп. Київ : Видавництво Ліра. К, 2016. 456 с.
8. Золотухіна С.Т. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня другого року навчання / Харків : Планета-Принт, 2019. – 45 с.

9. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / О. В. Колесников. – 2-ге видання, виправлене та доповнене. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 144 с
10. Лунячек В.Е. Основи педагогіки вищої школи: навч. посібник. 2-ге видання, випр. та доп. Харків : ФОП Панов А.М., 2019. 220 с.
11. Орбан-Лембрик Л. Б. Соціальна психологія. Київ, 2004. 576 с.
12. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : навч. посіб. Київ, 2006. 320 с
13. Сайтарли І. А. Культура міжособистісних стосунків : навч. посіб. Київ, 2007. 240 с
14. Тернопільська В. І., Коломієць Т. В., Піонтківська І. О. Довідник з виховної роботи зі студентами. Тернопіль, 2014. 264 с.

Додаткові ресурси

1. Загальні відомості про вищу освіту в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/higher
2. Методи навчання та їх класифікація // Сайт «Osvita.Ua» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/school/theory/780/>
3. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc
4. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistuvishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688>
5. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості, %20проблеми%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf](http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості,%20проблеми%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf)

Розділ 2. Оформлення та захист здобувачами результатів науково-педагогічної практики.

2.1. Критерії оцінювання та оцінка педагогічної і науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти

Критеріями оцінювання науково-педагогічної практики студентів в закладах спеціалізованої та середньої освіти є такі:

- виявлення дисциплінованості і відповідальності – відвідування лекційних і практичних занять, виховних заходів; дотримання режиму й розпорядку занять, відсутність запізнь, відповідальність за власні дії, вчинки та коригування власної поведінки на основі рефлексивного аналізу;
- володіння методами науково-педагогічних досліджень – спостереження, вивчення продуктів діяльності, бесіди, анкетування, тестування;
- здійснення індивідуальної роботи зі студентами групи – виявлення мотивації студентів; поважне ставлення до проблем студентів, прагнення допомогти в їх вирішенні; бесіди, співпраця зі студентами;
- оформлення документації – написання індивідуального плану, складання звіту з педпрактики, оформлення карток аналізу лекцій та семінарів.

Оцінювання педагогічної/науково-педагогічної практики здійснюється за такою шкалою.

Відмінно (90-100 балів), якщо студент-практикант:

- володіє методами науково-педагогічних досліджень, постійно використовує їх у роботі, результати їх використання відбиті в звіті з науково-педагогічної практики;
- володіє знаннями і вміннями проведення лекцій та семінарів у вищій школі, виявляє ініціативу й креативність у підборі теми, позитивно ставиться до здобувачів вищої освіти, їхніх потреб у освітньому процесі, орієнтує на самовиховання й самоосвіту, будує дружні стосунки в педагогічному колективі, отримує позитивну оцінку викладача з педагогіки, наукового керівника практики;
- володіє знаннями і вміннями проведення кураторських годин зі студентами; проявляє ініціативу й креативність у підборі теми, розробці сценарію виховного заходу, грамотно використовує методи виховання,

урізноманітнює форми виховної роботи, урахуває вікові особливості здобувачів освіти і специфіку вищої освіти; отримує позитивні враження студентів групи і схвалення координатора з виховної роботи;

- оформляє документацію відповідно висунутим вимогам, не допускає помилок, своєчасно подає на перевірку звітну документацію;

Добре (74-89 балів), якщо студент-практикант:

- володіє методами науково-педагогічних досліджень, однак не завжди застосовує їх у роботі, результати їх використання недостатньо відбиті в звіті з науково-педагогічної практики;

- володіє знаннями і вміннями проведення лекцій та семінарів зі студентами, однак не виявляє ініціативу у підборі теми, позитивно ставиться до студентів, їхніх потреб у освітньому процесі, орієнтує їх на самовиховання й самоосвіту при нагадуванні методиста з педпрактики, намагається будувати дружні стосунки в педагогічному колективі, однак при цьому потребує педагогічної підтримки;

- здатний до проведення виховних заходів для студентів, недостатньо виявляє ініціативу й креативність у підборі теми, розробленні сценарію, нерідко користується готовими розробками виховних заходів; досить високий рівень проведення виховного заходу, однак існують незначні помилки;

- оформляє документацію відповідно до висунутих вимог, допускає незначні помилки, своєчасно подає на перевірку відповідну документацію.

Задовільно (60-73 бали), якщо здобувач-практикант:

- не володіє методами науково-педагогічних досліджень повною мірою, відчуває труднощі у використанні їх у виховній роботі, результати їх використання відбиті в звіті з педпрактики;

- володіє знаннями і вміннями проведення лекцій та семінарів зі студентами, однак не виявляє ініціативу й креативність у підборі теми, позитивно ставиться до здобувачів, намагається зрозуміти їхні труднощі в освітньому процесі, але допомагає студентам здебільше після нагадування методиста з педпрактики;

- допускає велику кількість помилок у оформленні документації, що не відповідає вимогам, своєчасно не подає на перевірку відповідну документацію;

- без поважних причин пропускає лекційні, практичні, виховні заходи, безвідповідально ставиться до своїх дій, вчинків, до їх аналізу та коригування.

Незадовільно (1–59 балів), якщо студент-практикант виконав менше половини завдань.

2.2. Вимоги до оформлення звітної документації за результатами проходження педагогічної/науково-педагогічної практики

Матеріали педагогічної практики мають бути набрані на комп'ютері. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 25 мм, правого – 10 мм. Титульна сторінка оформляється за встановленою формою (див. додаток 5).

Звітними документами щодо проходження студентом педагогічної/науково-педагогічної практики є:

1. Загальний звіт про проходження практики (ПІБ практиканта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника, період проходження, загальний обсяг годин; сітка занять (дати проведення, академічна група, тема, вид занять), підписаний здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти та науковим керівником.
2. Відгук-характеристика наукового керівника про проходження практики, підписана науковим керівником та деканом.
3. Індивідуальний план роботи здобувача на період практики.
4. Конспекти залікових лекцій, семінарського заняття/ тестових завдань до семінарського заняття з ескізами допоміжних (наочних) засобів навчання або презентаціями, затверджені керівником практики.
5. Сценарій залікового виховного заходу.
6. Виклад власного бачення розв'язання психолого-педагогічних ситуацій, що виникли у процесі проходження практики/були запропоновані для аналізу.
7. Результати науково-дослідної роботи (тези, стаття, узагальнені емпіричні дані за темою кваліфікаційної роботи тощо).

Вимоги до звітної документації та рекомендації до її оформлення
Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики. Обов'язковим є наявність висновків та пропозицій, складених практикантом на основі аналізу освітнього процесу. Розділи й окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності та конкретизовані. На останній сторінці звіту ставиться дата і підпис студента практиканта.

Додатки

Додаток 1

**СТРУКТУРА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ РОБОТИ
СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

методист

(підпис)_____
(ПІБ)

**ПЛАН
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ**

здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня І курсу ____ групи
факультету _____
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди

Місце проведення практики: _____

Термін практики: з ____ по _____ 2022 р.

№ з/п	Зміст роботи	Дата проведення	Відмітка про виконання
I. Організаційна робота			
II. Науково-педагогічна діяльність здобувача вищої освіти (Змістовий модуль 1. Навчально-методична, виховна діяльність)			
III. Науково-педагогічна діяльність здобувача вищої освіти (Змістовий модуль 2. Науково-дослідна діяльність)			

Здобувач (ка) другого (магістерського) рівня вищої освіти _____

ПІБ
(Підпис)

СХЕМА АНАЛІЗУ ЛЕКЦІЇ

Дата проведення _____

Група _____

Студентів за списком _____

Присутніх _____.

Відсутніх _____.

Навчальна дисципліна _____.

Тема лекції _____

Мета лекції _____

Тип лекції (вступна; інформаційна (тематична); заключна (підсумкова); оглядова; нетрадиційна (наприклад, лекція-брифінг, лекція-конференція, кіно (відео) лекція чи інше)

1. Наявність у викладача робочих документів (навчальна програма, робоча програма, план заняття, навчально-методичні комплекси, наукова література).

2. Застосування прийомів викладання і засобів навчання:

а) пояснення, узагальнююча характеристика;

б) проблемний виклад;

в) узагальнююча характеристика: порівняння, доведення з використанням ____ статистичної та іншої інформації;

г) міркування на основі логічної схеми;

д) образне оповідання з елементами пояснення та узагальнюючої характеристики.

3. Застосування прийомів навчальної роботи:

а) складання студентами тезового плану, участь у повторювально-узагальнюючій бесіді;

б) конспектування, участь у евристичній бесіді, розв'язання проблеми;

в) формування висновків, складання смислового плану;

г) складання смислового плану і узагальнюючої характеристики шляхом індукції;

д) складання розгорнутого плану, участь в узагальнюючій бесіді.

4. Використання пізнавальних завдань:

- а) сформулювати висновки, підготувати рецензію, тести;
- б) вирішити проблемне завдання, написати есе;
- в) виконати логічні завдання, завдання з перетворення статистичних даних у графіки, __діаграми, таблиці тощо;
- г) вирішити тести, розв'язати логічні і проблемні завдання;
- д) виконати образні і творчі завдання на реконструкцію фактів.

5. Вивчення нового матеріалу, повноцінність лекції:

- а) спрямованість навчання на реалізацію мети освіти;
- б) науковість та інформативність;
- в) логічність і систематичність;
- г) наступність;
- д) доступність викладеного матеріалу;
- е) наукова проблемність;
- є) історичність;
- ж) зв'язок теорії з практикою, навчання з життям;
- з) єдності навчання і виховання.

6. Проведення лекції:

- оголошення теми, плану лекції, списку літератури;
- мотивація навчальної діяльності;
- постановка пізнавального (проблемного) завдання;
- послідовне викладення матеріалу за планом з коротким узагальненням кожного питання і логічним переходом до наступного;
- узагальнення викладеного (може відбуватися за активної участі аудиторії);
- використання інтерактивних методів (малюнки, графіки, слайди);
- роздавання студентам короткого резюме, опорного конспекту, в якому зазначені тема, план, список літератури, основні поняття та теоретичні положення, накреслено необхідні схеми, таблиці, які роздаються студентам у ході лекції.

7. Засвоєння нового матеріалу та інтерес студентів до лекції (високий, задовільний, низький).

8. Висновки та рекомендації:

- досягнення мети;
- виконання вимог до лекції;
- використання прийомів, методів, пізнавальних завдань.

Додаток 3.

СХЕМА АНАЛІЗУ СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

Дата проведення _____

Група _____

Студентів за списком _____

Присутніх _____.

Відсутніх _____.

Навчальна дисципліна _____.

Вид семінарського заняття _____

Тема заняття _____

Мета заняття _____

Організація і проведення семінару:

- вміння викликати і підтримати дискусію;
- конструктивний аналіз усіх відповідей і виступів;
- заповненість навчального часу різними видами діяльності;
- стиль проведення семінару: жвавий, з постановкою проблемних питань, що викликають дискусію, або млявий, який не сприяє ні виникненню думок, ні інтересу;
- відносини «викладач – студенти»: шанобливе, в міру вимогливе чи байдуже;
- керівництво групою: швидкий контакт зі студентами, впевнена поведінка в групі, розумна і справедлива співпраця зі студентами чи, навпаки, викладач підвищує тон, спирається у роботі на лідерів, залишаючи пасивними інших студентів;
- зауваження викладача: кваліфіковані, підтримуючі/ немає зауважень, настанов;

Висновки та рекомендації:

- ступінь досягнення мети;

- виконання вимог до семінарського заняття;
- використання навчальних прийомів, методів, пізнавальних завдань.

Здобувач,
який відвідав семінар

Схема психолого-педагогічної характеристики академічної групи

1. Загальні дані про академічну групу (склад за віком, статтю).
2. Загальна характеристика успішності членів групи, дотримання ними режиму роботи в університеті та факультеті, спрямованість на самовдосконалення, орієнтація на майбутній вибір професійної діяльності
3. Ступінь сформованості колективу. Структура групи як колективу (характеристика формального активу групи, неформальний актив групи і його взаємовідносини з формальним; наявність та характеристика «пасивної» частини студентської групи, особливості взаємин).
4. Спрямованість групи як колективу (рівень загального розвитку студентів, участь у гуртках та молодіжних організаціях, мотиви навчання, цікавість до духовного та культурного життя, спорту, участь у факультетських та загально університетських заходах, взаємодія та взаємовідносини студентів у процесі спільної діяльності).
5. Перспективи розвитку групи.
6. Керівництво академічною групою (деканат, куратор, тьютер).
7. Загальні висновки (визначення рівня сформованості групи як колективу в цілому та пропозиції щодо орієнтації подальшої роботи з академічною групою)

Схема звіту студента-практиканта

ЗВІТ

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

_____ року навчання _____ групи _____ факультету

спеціальності _____

(повна назва спеціальності)

(прізвище, ім'я, по-батькові здобувача,

який проходив науково-педагогічну практику) в

/назва закладу вищої освіти/

в період з _____ по _____

Зміст звіту

1. Схарактеризувати матеріальну базу закладу вищої освіти/факультету, склад науково-педагогічних працівників, студентський колектив тощо.
2. Відобразити ступінь виконання навчально-методичної, виховної роботи відповідно до індивідуального плану:
 - які заняття були відвідані; тема, загальна характеристика;
 - які заняття були проведені самостійно; тема, загальна характеристика;
 - аналіз плану виховної роботи Університету/куратора академічної групи;

- аналіз інших видів виконаної навчальної роботи (консультації, індивідуальна робота, розробка завдань для самостійної роботи, контролю навчальних досягнень).

3. Висвітлити участь у науковій роботі відповідно до індивідуального плану;

4. Розкрити організаційно-методичну роботу (вказати, з якою навчальною документацією ознайомилися, в яких заходах взяли участь):

- документація кафедри освітології та інноваційної педагогіки;
- відвідані засідання кафедри, наукових гуртків тощо;
- форми виховної роботи зі студентами, до яких долучалися.

5. Труднощі, які виникали під час практики, пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення практики.

6. Загальні висновки.

Студент-практикант _____ ПІБ

Додаток 6

Зразок оформлення титульного аркушу звітної документації

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

